



Gemeente Leusden



De Ruimtewoning

Toekomstbestendig wonen in een comfortabel en energiezuinig huis



**Verzamelde inzichten
en inspiratie voor je
eigen plan**

*Gemeente Leusden
Alandsbeek-West - april 2023*



Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. Voordelen van toekomstbestendig wonen	4
3. Inzicht in de Ruimtewoning	5
4. Aan de slag met jouw woning	7
5. Stap voor stap verbeteren	10
6. Kostenoverzicht, subsidies en leningen	13
7. Hoe nu verder?	15

Gebruik van dit rapport

Hoewel er veel zorg is besteed aan de inhoud van dit document kunnen het programma DoeTank Publieke Ontzorging en de betrokken organisaties niet instaan voor de volledigheid, juistheid of voortdurende actualiteit van de gegevens in dit rapport. Het programma DoeTank Publieke Ontzorging aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor enigerlei directe of indirecte schade, van welke aard ook, die voortvloeit uit of in enig opzicht verband houdt met dit rapport.

Dit rapport kan niet gebruikt worden voor doeleinden anders dan het informeren over energiebesparende maatregelen. Dit rapport kan en mag niet als basis dienen voor een taxatie van de woning omschreven in dit rapport of vergelijkbare woningen.

1. Introductie

De wijk Alandsbeek in Leusden kenmerkt zich door een aantal bijzondere woningtypen. Eén daarvan is de 'Ruimtewoning'. Samen met buurtbewoners en de gemeente heeft DoeTank Publieke Ontzorging onderzocht hoe duurzaam deze woningen zijn en welke maatregelen er genomen moeten worden om ze toekomstbestendig te maken. De opgedane inzichten delen we graag. Ze bieden alle eigenaren van de 180 Ruimtewoningen waardevolle handvatten om aan de slag te gaan met het verduurzamen van hun huis.

Het doel van deze brochure is om je op weg te helpen bij het toekomstbestendig maken van je woning. Samengevat willen we je graag:

- inspireren aan de slag te gaan met kleine klussen
- helpen bij het maken van een stappenplan
- nieuwe dingen leren over je woning
- helpen nadenken over je woonwensen
- handvatten geven je woning toekomstbestendig te maken

Ben je na het lezen van deze informatie geïnspireerd en wil je meer weten? Op de sites van [de kennisdatabase van het Regionaal Energieloket](#), [IkWijWatt](#) en [Milieucentraal](#) lees je meer.

Bekijk de online versie en de presentatie van het rapport

Via deze QR-code kom je op de buurtpagina van Alandsbeek-West. Hier vind je actuele informatie over de buurt, de Ruimtewoning en vorige of aankomende bewonersbijeenkomsten.



2. Voordelen van toekomstbestendig wonen

Meer wooncomfort, lagere energierekening en hogere woningwaarde

Iedere maand betaal je voor het gebruik van elektriciteit en gas. De prijs van gas en elektriciteit is niet te voorspellen, maar de verwachting is dat energieprijzen hoger blijven dan in de voorgaande jaren. Door nu energiebesparende maatregelen te nemen en energiezuiniger te gaan leven kun je fors besparen op de energierekening. Wonen in een aardgasvrij huis is op den duur goedkoper dan wanneer je woont in een huis waar geen energiebesparende maatregelen zijn genomen. Bovendien ligt de woningwaarde van een huis dat duurzaam verbeterd is hoger dan een huis zonder duurzaamheidsmaatregelen. Iedere dag ervaar je in een toekomstbestendig huis meer wooncomfort én draag je bij aan een duurzamere wereld.

Wat betaal ik nu aan gas & elektra? Hoeveel ben ik de komende 15 jaar hieraan kwijt?

Pak jouw energierekening erbij. [Voor meer uitleg over de energierekening klik hier.](#)

Er zijn verschillende redenen zijn om te investeren in een toekomstbestendige woning. Dit zijn de meest genoemde motivaties van woningeigenaren:



Hogere
woningwaarde



Lagere
energierekening



Lagere CO2-uitstoot
(milieu impact)



Verbeterd comfort



Gezonde
luchtkwaliteit

Waarom vindt de gemeente Leusden toekomstbestendig wonen belangrijk?

Toekomstbestendig wonen in Leusden

De gemeente Leusden vindt toekomstbestendig wonen belangrijk, omdat de woningwaarde, het comfort en de leefbaarheid van slecht geïsoleerde woningen daalt als er niets gebeurt. Samen met bewoners en experts maakt de gemeente voor iedere wijk een plan van aanpak. Zie ook de [Transitievisie Warmte](#) (november 2020) van de gemeente. Zoals het er nu uitziet wordt de voorkeursoplossing in Alandsbeek een individuele warmteoplossing voor ieder gebouw. Voor alle toekomstige warmteoplossingen is voldoende isolatie van het huis nodig om op deze warmte oplossing voorbereid te zijn, daarom is goed isoleren altijd de belangrijkste eerste stap.

Naast deze brochure met tips voor de Ruimtewoning zijn er zaken vanuit de gemeente waarmee je rekening moet houden als je gaat verduurzamen. Bijvoorbeeld bij het aanvragen van een vergunning voor dakverhoging tijdens het toepassen van dakisolatie, of [het natuurvriendelijk isoleren van je woning](#). Kijk op de [website van de gemeente](#) voor meer informatie hierover.



3. Inzicht in de Ruimtewoning

Woningtype:	Ruimtewoning
Bouwjaar:	1972-1975
Woonlagen:	2 of 3
Woonoppervlak:	100 - 160 m ²

Geschatte gemiddelde verbruik (Alandsbeek-West)

	Hoekwoning	Tussenwoning
Elektraverbruik:	± 3750 kWh	± 3500 kWh
Gasverbruik:	± 1700 m ³	± 1500 m ³



Originele kenmerken

Bouwperiode

In de jaren 1972 tot en met 1975 zijn de Ruimtewoningen gebouwd en waren er geen eisen aan de energiezuinigheid van de huizen. Ruimtewoningen zijn voorzien van een spouwmuur en een betonnen begane grond vloer. Daarnaast bevat het dak een minimale isolatie van 3 centimeter hard kunststofschuim (PIR, een type isolatiemateriaal). In de meeste gevallen is er een kruipruimte aanwezig. Een groot deel van de Ruimtewoningen heeft in de originele staat enkel glas en de vloer, dak en muren zijn vaak niet of bijna niet geïsoleerd. Kenmerkend zijn de grote ramen.

De Ruimtewoning is opgebouwd uit elementen van beton die op locatie in elkaar gestapeld zijn. De vloeren, muren en plafonds zijn daardoor oersterk; iets aan de muur hangen is al een heel avontuur. Helaas werd destijds volop asbest gebruikt. Dit komt in de woningen terug in de puin. De basis van de woning is goed maar de kozijnen, de buitenste daklaag (dakleer), de verwarmingsinstallatie en de wijze van ventileren zijn verouderd en vragen aandacht. Omdat de betonnen basis zo degelijk is, is de luchtdichtheid over het algemeen erg goed. Dat is belangrijk, want via luchtlekken verliest de woning warmte.

Hoekwoning

Een hoekwoning heeft relatief veel oppervlakken die in contact staan met de buitenlucht. Hierdoor is het warmteverlies van een hoekwoning veel hoger dan bij een tussenwoning. Ook gaat er veel warmte verloren via het glas door de grote ramen van de Ruimtewoning. Door de vloer en het dak gaat in verhouding minder warmte verloren.

Tussenwoning

Een tussenwoning heeft naar verhouding weinig oppervlakken die in contact staan met de buitenlucht. Hierdoor is het warmteverlies van een tussenwoning veel lager dan bij een hoekwoning. Een tussenwoning heeft naar verhouding veel dak-, vloer- en glasoppervlak. Het muuroppervlak is vaak juist erg klein.



Extra kenmerken: op- en uitbouw

In Alandsbeek-West zijn verschillende woningen uitgebouwd. Deze woningen hebben een groter woonoppervlak (140-160 m²) en hebben daardoor vaak ook een hoger elektra- en gasverbruik. De uit- of opbouw bij dit type vraagt om extra aandacht, omdat de aansluiting op de originele constructie niet altijd luchtdicht is. Daarnaast zijn muur, glas & dakisolatie niet altijd meegenomen in het ontwerp van de uit- of opbouw.



4. Aan de slag met jouw woning

Hulp bij inzichten opdoen

Vanuit het project DoeTank Publieke Ontzorging zijn in Alandsbeek drie Ruimtewoningen samen met bewoners onderzocht. Er zijn korte blogs gemaakt over voorbeeldwoningen (de zogeheten 'Huisfluistersessies') voor buurtbewoners en is er een video-opname van de derde woning beschikbaar. Het doel van de blogs is bewoners op weg helpen met het maken van keuzes en een plan voor de woning. Het is dus geen advies. De inzichten uit de blogs zijn verwerkt in deze brochure.

- De [eerste blog](#) gaat over een Ruimtewoning met een uitbouw.
- De [tweede blog](#) gaat over een Ruimtewoning met een opbouw.
- De [video opname](#) gaat over een Ruimtewoning zonder uitbouw of opbouw.

Blogs lezen? Deze staan op www.ikwilwat.nl/alandsbeek

We hebben interessante inzichten opgedaan



Luchtdichtheid

Over het algemeen is de luchtdichtheid goed. Bij woningen met dakopbouw en/of uitbouw komen vanwege de aansluiting van 'nieuw' op de bestaande woning vaker luchtlekkages voor. Dan glipt warme lucht van binnen naar buiten via kieren en naden waardoor er een verhoogde kans op condensatie is met nadelige gevolgen, zoals schimmel, houtrot en tocht. Schakel tijdig professionele hulp in anders kan het oplossen van de vervolgschade in de papieren lopen.

Met het verbeteren van de naad- en kierdichting in je huis kun je veel energie besparen en het zijn vaak kleine ingrepen die je zelf kan doen. Je verhelpt bovendien onaangename tocht en verhoog je het comfortniveau.



Installaties

De cv-ketel staat vaak op een te hoge temperatuur. Op www.zetmop60.nl staan filmpjes hoe je jouw ketel zelf op 60 graden kan zetten. Ook zijn de radiatoren vaak niet goed meer ingeregeld. Dat kost onnodig veel energie. De woningen hebben een eenpijpssysteem voor verwarming waarbij de radiatoren als een ketting aan elkaar zijn aangesloten. Het leidingwerk is 50 jaar oud en vaak aan vervanging toe. Dit zijn klussen voor een professional.



Ventilatie

Van origine worden de woningen geventileerd met klepraampjes, vaak wordt dit aangevuld met gemotoriseerde afvoer in de badkamer en een afzuigkap in de keuken.

In veel woningen wordt te weinig geventileerd omdat de ventilatie door bijv. klepraampjes ook tocht en warmteverlies opleveren. Soms tocht het doordat er naden en kieren in de woning zijn. Als deze gedicht worden door bijv. tochtstrips aan te brengen, zal er wel op een ander manier geventileerd moeten worden zonder warmteverlies. Om inzicht te krijgen in de luchtkwaliteit kan je beginnen met de aanschaf van een CO2-meter. Er zijn verschillende modellen verkrijgbaar. De kosten voor een CO2-meter liggen gemiddeld tussen de € 50,- en € 200,-.

Vloer

De betonnen vloer is van origine niet geïsoleerd. Wel is er een goed bereikbare kruipruimte. Daardoor zijn verschillende typen vloerisolatie mogelijk. Met een geïsoleerde vloer voelt je huis prettiger aan. De isolatielaag houdt koude lucht en vocht uit de kruipruimte tegen en de warmte in je huis blijft beter hangen.

Vloer- en bodemisolatie worden vaak door elkaar gehaald. Bij bodemisolatie breng je een materiaal aan op de bodem van de kruipruimte. Bij vloerisolatie wordt het materiaal rechtstreeks tegen de onderkant van de vloer bevestigd.

Muren

Alleen de hoekwoningen hebben grote zijmuren. Deze zijn goed na te isoleren. De voor- en achterkant bestaan grotendeels uit puien met veel (asbest) panelen die slecht geïsoleerd zijn.

Glas en kozijnen

We treffen een grote verscheidenheid aan kozijntypes en glas aan. Van origine hebben de woningen houten kozijnen met enkel glas. Veel woningen waarbij de originele kozijnen en het glas vervangen zijn, hebben kunststof kozijnen met thermopane of HR++ glas. Sommige houten kozijnen in de buurt zijn aan onderhoud toe.

Dak en dakopbouw

Het betonnen dak met betonnen rand is vaak voorzien van een minimale isolatiewaarde als het dakleer vervangen is. Incidenteel zien we betere isolatie-pakketten. Voor hogere isolatiewaardes moet het randdetail aangepast worden. Let op dat hiervoor een vergunning moet worden aangevraagd bij de gemeente. Er komen relatief veel lekkages voor in de buurt. Dit heeft te maken met onderhoud en de regenafvoer aan de binnenzijde van de woning.

Installaties - Opwek

Met zonnepanelen op je dak wek je je eigen duurzame stroom op. Op de platte daken en bijbehorende schuurtjes kunnen zonnepanelen aangebracht. Bedenk daarvoor eerst of extra dakisolatie nuttig is. De opbrengst van de panelen hangt af van de opstelling van de zonnepanelen, de aanwezigheid van schaduw, en andere factoren.



Tips voor kleine klussen

In de praktijk hebben we samen met bewoners ervaren dat het laagdrempelig aan de slag gaan met je eigen woning veel voldoening geeft. Je krijgt meer inzicht in je woning, je woonwensen en in je eigen kunnen. Je kunt meer als je doet! De “naden” en ‘kieren’ te dichten kan je veelal zelf. Dat vermindert tocht en warmteverlies en geeft veel comfort. Kijk naar de top 4 tips en ga aan de slag of [kijk hier voor een complete kluslijst](#).

1. Sluit de brievenbus af

We zijn zo gewend geraakt aan het gat in onze voordeur dat we bijna vergeten dat er constant koude lucht naar binnen komt en warme lucht naar buiten gaat. Bespaar energie door deze dicht te maken met bijvoorbeeld een brievenbusborstel.

[Bekijk de video en ga aan de slag!](#)



2. Voorkom tocht bij deuren & kozijnen

In de Ruimtewoning hebben we meerdere tochtwegen bij kozijnen & (tussen)deuren aangetroffen. Dicht deze af met tape, kit, tochtband en/of -strips kun je flink op de energierekening besparen.

[Bekijk de video en ga aan de slag!](#)



3. Dicht tochtende gaten af

Zowel rondom buizen van oude afzuiginstallaties in de keuken als afvoeren van de Cv-installatie zagen we tochtende gaten naar buiten. Gelukkig kan je ze gemakkelijk dichtmaken met flexibele PUR.

[Bekijk de video en ga aan de slag!](#)



4. Zet m op 60 °C!

De Cv-installatie omlaag zetten is gunstig voor jouw energierekening en jouw CO2-uitstoot. En geen zorgen: u hoeft niet bang te zijn voor een koude douche.

[Bekijk de video en ga aan de slag!](#)

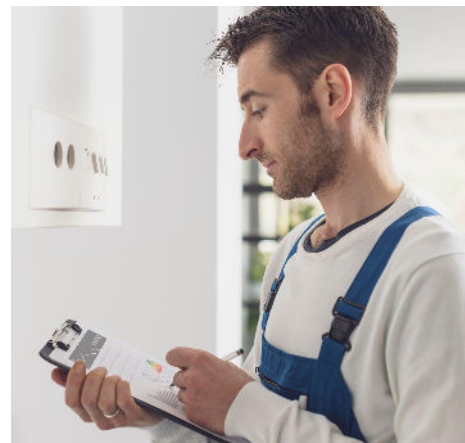
Meer slimme tips over energiebesparen?

[Bekijk de 24 energiebesparende tips!](#)

5. Stap voor stap verbeteren

Bepaal je ambitie

Dit inspiratiedocument helpt bij het maken van jouw eigen plan. Een goed plan bevat werkzaamheden waarmee je jouw wensen mogelijk maakt. Toekomstbestendig wonen gaat over energiezuinig, comfortabel en gezond. Daarbinnen zijn nog keuzes te maken. Wat vind jij belangrijk? En is 'gewoon goed' goed genoeg of wil je het beste van het beste?

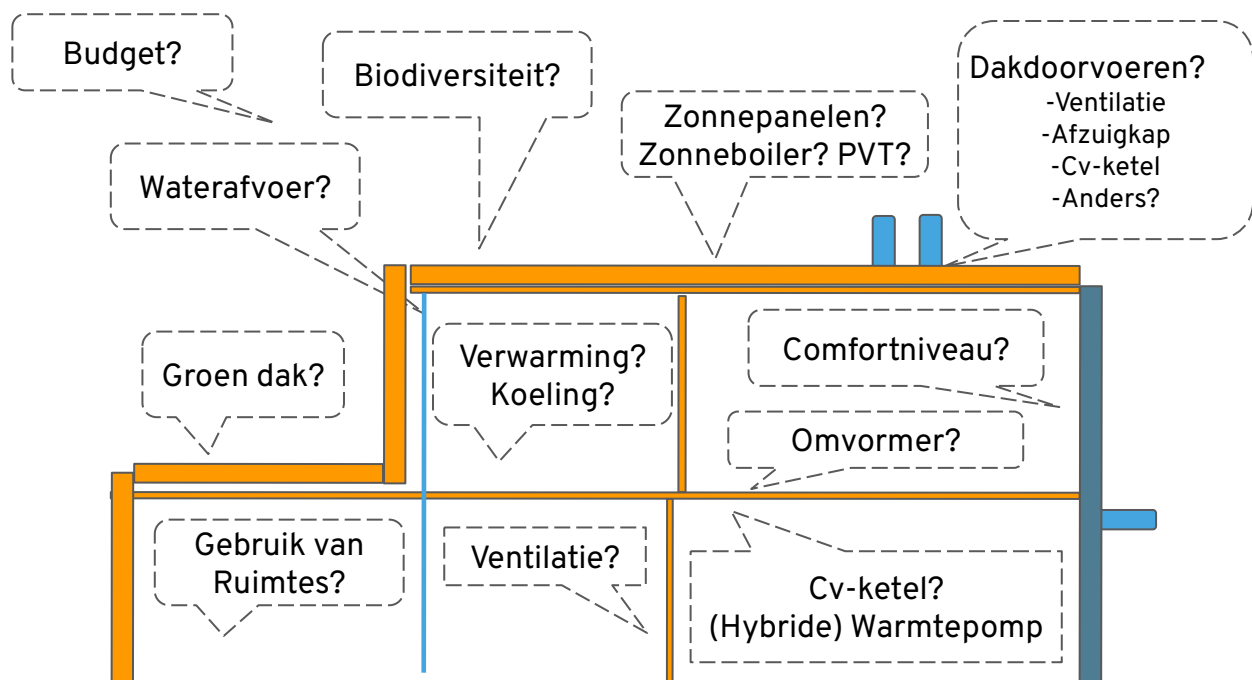


Houd rekening met de volgende punten

- Gezonde binnenlucht;
- Comfort:
 - 's Winters als het koud is;
 - Zomers als het warm is;
- Geschikt voor overstap op duurzame warmte-oplossing;
- Ruimte voor wensen op maat.

Natuurvriendelijk isoleren

In de muren en daken van de Ruimtewoning nesten verschillende soorten beschermde vleermuizen en vogels. Het isoleren van je woning kan het voortbestaan van deze soorten bedreigen. Dat is niet nodig! U kunt namelijk natuurvriendelijk isoleren! Daarbij kunnen de dieren wegvliegen voordat er wordt geïsoleerd en krijgen ze vervangende verblijfplaatsen. Zo bespaart u energie én beschermt u de natuur. [Zoek daarom een vakspecialist die natuurvriendelijk isoleert.](#) of ga direct naar <https://natuurvriendelijkisoleren.nl/>. Wilt u meer weten over het natuurbeschermingsbeleid van de provincie? [Kijk dan op de website van de provincie.](#)



Basisroute voor de Ruimtewoning

Uit de onderzoeken is in samenspraak met bewoners een basisroute geformuleerd. Alle Ruimtewoningen zijn hetzelfde en tegelijkertijd net even anders. De elementen voor een toekomstbestendige woning zijn gelijk. Hieronder lichten we ze toe.

Er kunnen zich redenen voordoen om een maatregel naar voren te halen. Bijvoorbeeld als de levertijd van het ontwerp en de installatie van jouw nieuwe ventilatiesysteem oploopt. Dan kun je natuurlijk alvast beginnen met een deel van jouw woning isoleren.

Start

Inzicht opdoen en plan maken

Verdiep je in je eigen woning. Lees de blogs van de voorbeeldwoningen, deze brochure en vraag naar ervaringen van buurtbewoners (bijv. via het energieloket IkWilWatt). Kijk kritisch in je eigen huis naar verbeterpunten en maak een wensenlijst van wat je wilt bereiken. Vervolgens maak je een plan op basis van de onderstaande bouwblokken. Tegelijkertijd kun je natuurlijk al [aan de slag met kleine klussen](#).

Bouwblok 1

Ventilatie verbeteren

Als je kieren dicht is ventilatie extra belangrijk. Natuurlijke ventilatie is direct te verbeteren door klepraampjes of ventilatieroosters schoon te houden. Met het installeren van een (balans)ventilatiesysteem gaat de binnenluchtkwaliteit omhoog en haal je warmte uit de uitgaande lucht. Er zijn verschillende systemen mogelijk.

Bouwblok 2

Isoleren

De warmtevraag is fors te verlagen door de Ruimtewoning beter te isoleren. Het isoleren van de vloer en de spouwmuur van de hoekwoning is laagdrempelig en heeft een groot effect. Het vervangen van glas (al dan niet samen met de kozijnen), de voorgevel en het isoleren van het dak is een grotere ingreep. Doe dit op een natuurlijk moment. Bijvoorbeeld als kozijnen of dakleer aan vervanging toe zijn.

Bouwblok 3

Duurzaam verwarmen

Veel woningen worden verwarmd met een cv-ketel. Een cv-ketel werkt op aardgas en dat is niet duurzaam. Om te onderzoeken of je geïsoleerde woning al geschikt is voor een elektrische warmtepomp kun je de aanvoertemperatuur verder verlagen naar 40 graden. Als de woning comfortabel warm wordt is deze geschikt voor een warmtepomp. Zo niet, bekijk of er nog isolatiemaatregelen zijn die je kunt doen en overweeg lage temperatuur radiatoren of vloer-/wandverwarming.



Genieten en besparen!



Zonne-energie

Hoe zit het dan met zonnepanelen? Een interessante maatregel: door zelf op te wekken kun je fors besparen. De platte daken van de Ruimtewoning zijn erg geschikt. Deze maatregel kun je op een moment naar keuze nemen. Let wel op dat je eerst aandacht hebt voor dakonderhoud en -isolatie voordat je zonnepanelen plaatst.

Let op de maatregelen die met elkaar samenhangen

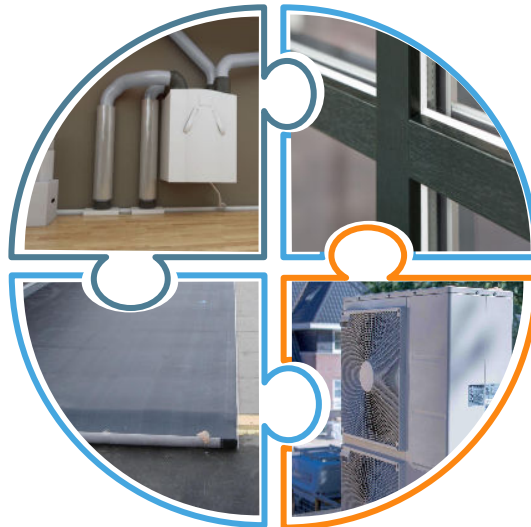
De ene maatregel hangt met de andere maatregel samen. Een aantal combinaties zijn waarschijnlijk herkenbaar: als je alle kieren sluit en je woning goed isoleert is ventilatie heel erg belangrijk. Plaats je zonnepanelen, laat dan de staat van je dak controleren en ga deze eerst isoleren. Hieronder minder bekende combinaties van maatregelen die samenhangen:

Ventilatie verbeteren

In de Ruimtewoning is in de originele staat geen mechanisch of balans ventilatiesysteem aanwezig. Ventilatie vindt dus plaats via de klepraampjes of via later aangebrachte ventilatieroosters in de ramen.

Het is kansrijk voor de Ruimtewoning om toe te werken naar een eindsituatie waarbij balansventilatie met warmteterugwinning gebruikt wordt. Dit kan wat duurder of complexer lijken, maar als je hiervoor kiest, draagt dat bij aan het comfort en de energiezuinigheid van de woning. Mechanische ventilatie is over het algemeen iets goedkoper.

Het type ventilatie hangt samen met andere maatregelen in je huis; de verschillende soorten systemen zijn niet zomaar uitwisselbaar. Daarom is het belangrijk hier op tijd over na te denken.



Glas & Kozijnen isoleren

Als je je glas gaat vervangen, dan is dit van invloed op je keuze voor een ventilatiesysteem. En andersom. Bij natuurlijke ventilatie (zoals in de originele Ruimtewoning) en mechanische ventilatie zijn roosters nodig. Stap je over op balansventilatie? Dan zijn roosters niet wenselijk.

Als je overweegt je glas te vervangen bepaal dan ook of het verstandig is om de kozijnen mee te nemen. Dit is afhankelijk van de technische staat van de kozijnen.

Vervang het oude enkele of dubbel glas voor HR++ glas. Als je glas en kozijnen gaat vervangen aan de noordzijde, dan is triple glas een alternatief.

Is verminderd comfort de voornaamste reden om met isolatie aan de slag te gaan? [Denk dan eerst aan naad- en kierdichting!](#)

Dak isoleren

De isolatiewaarde van de originele daken is te verwaarlozen. Omdat de daken in veel gevallen aan groot onderhoud toe zijn, ligt voor perfect wintercomfort dakisolatie aan de buitenzijde voor de hand. Het ontwerp daarvan hangt samen met de oplossing voor hemelwaterafvoer. Voor de opbouw en afwerking zou idealiter een architect of bouwkundige een nieuw detail ontwerpen waarbij de nieuwe dakisolatie, dakbedekking, afwerking en mogelijke voorbereiding voor een vergunningsaanvraag worden meegenomen. Wanneer meer mensen dezelfde oplossing kiezen, kunnen de ontwerpkosten per woning lager uitvallen en het vergunningsproces versnellen. Voor het zomercomfort zullen zonnepanelen op het dak er voor zorgen dat het dak niet te heet wordt.

Duurzaam verwarmen

Om over te kunnen stappen op een warmtepomp moet de woning voldoende geïsoleerd zijn. Anders is de warmtevraag te groot en wordt de woning niet warm. Hoe lager de warmtevraag hoe eerder de woning geschikt is. Daarom hangt deze maatregel samen met zowel isolatie als de aanwezigheid van een nieuw ventilatiesysteem. Daarnaast moet de warmteafgifte van de verwarmingsradiatoren goed zijn. Heeft de woning (deels) vloerverwarming, wandverwarming of lage temperatuur radiatoren? Dan heeft dat een positief effect op de terugverdientijd van de warmtepomp en jouw energieverbruik.

6. Kosten, subsidie en leningen

Wat kost het toekomstbestendig maken van mijn huis?

Uit de praktijk weten we dat de kosten van een maatregel van verschillende zaken afhangt.

- Voer je een deel van de werkzaamheden zelf uit?
- Voor welk kwaliteits- en afwerkingsniveau ga je?
- Hoe groot is de uitvoeringscapaciteit in de regio op dit moment?
- Woon je in een hoek- of tussenwoning?

Daarnaast zien we door schaarste in materialen dat de levertijden van met name installaties oplopen. De belangrijkste maatregelen voor de Ruimtewoning, inclusief kostenindicatie met symbolen staan hier op een rij. Wil je meer informatie over de maatregel, inclusief bespaarpotentieel en een kostenindicatie? Klik dan op de links.

Overzicht maatregelen - Basisroute Ruimtewoning

Inzicht & beter maken	Maatregel <small>(minimale Rc- of U-waarde)</small>	Investering	Meer informatie?
Kleine klussen	Naad- & kierdichting + Cv op 60 °C	€	Klik hier voor meer informatie
Ventilatie verbeteren	Maatregel	Investering	Meer informatie?
Ventilatiesysteem	Balansventilatie met WTW	€€€	Klik hier voor meer informatie
Isoleren	Maatregel <small>(minimale Rc- of U-waarde)</small>	Investering	Meer informatie?
Vloerisolatie	Vloerisolatie (Rc >3,5)	€€	Klik hier voor meer informatie
Muurisolatie (Tussenwoning)	Spouwmuur na-isolatie (Rc >1,5)	€	Klik hier voor meer informatie
Muurisolatie (Hoekwoning)	Spouwmuur na-isolatie (Rc >1,5)	€	Klik hier voor meer informatie
Dakisolatie plat	Dakisolatie buitenzijde (Rc >4,5)	€€€	Klik hier voor meer informatie
Glas en kozijnen woongedeelte	Nieuwe kozijnen HR++ glas (U <1,2)	€€€	Klik hier voor meer informatie
Glas en kozijnen overig	HR++ glas (U <1,2)	€	Klik hier voor meer informatie
Glas en kozijnen overig	Isoleren voordeur(-en) (U <1,2)	€€	Klik hier voor meer informatie
Duurzaam Verwarmen	Maatregel	Investering	Meer informatie?
Verwarmingsapparaat	Buitenlucht all-electric warmtepomp	€€€	Klik hier voor meer informatie
Cv-installatie	Aanpassing niet noodzakelijk	n.v.t.	
Warmte afgifte woongedeelte	Vloerverwarming (op betonvloer)	€€	Klik hier voor meer informatie
Warmte afgifte overige kamers	Laag temperatuur convectoren (4x)	€€	Klik hier voor meer informatie
Koken	Elektrisch koken	€	Klik hier voor meer informatie
Gasaansluiting	Verwijderen aansluiting	n.v.t.	Klik hier voor meer informatie
Zonne-energie	Maatregel	Investering	Meer informatie?
Zonnepanelen	12 zonnepanelen (4.320 Wattpiek)	€€	Klik hier voor meer informatie



Subsidies en financiering

Subsidies

De bekendste subsidie is de ISDE subsidie. Je kunt hiermee geld terugkrijgen na het uitvoeren van *isolatiemaatregelen*, en voor bijvoorbeeld het plaatsen van een *warmtepomp* of een *zonneboiler*. De regels voor de ISDE subsidie vindt u op de website van de [Rijksdienst voor Ondernemend Nederland](#). Daar staan alle details en kun je ook het subsidiebedrag vooraf berekenen.

Btw-regelingen

Op bovengenoemde website vindt u ook informatie over gunstige regelingen voor de btw. Zoals het **verlaagd btw-tarief op isolatiemaatregelen** en **zonnepanelen btw-vrij** voor particulieren.

Leningen

De overheid wil verduurzaming voor woningeigenaren aantrekkelijk en betaalbaarder maken en heeft hiervoor een landelijke regeling, de Energiebespaarlening. Deze lening is van het Nationaal Warmtefonds. Daarnaast biedt de gemeente Leusden een eigen lening. [Deze Stimuleringslening Duurzaamheid kunt u hier aanvragen](#). Ook voor mensen met een laag inkomen zijn gunstige regelingen mogelijk. Lees alles over de regelingen op [deze informatiepagina van Milieu Centraal](#).

Ook bieden verschillende banken leningen aan of de mogelijkheid om energiebesparende maatregelen te financieren met de hypotheek van je woning.

Stel jezelf de vragen:

- Kan en wil ik maatregelen bekostigen uit spaargeld?
- Voor welke subsidies kom ik in aanmerking?
- Kan ik lenen en ben ik daartoe bereid?

Wij helpen u graag!

IkWilWatt, het energieloket van de gemeente Leusden kan u verder helpen bij jouw financiële vragen. Iedere zaterdag zitten de vrijwilligers in de bibliotheek om jouw vragen te beantwoorden.

7. Hoe nu verder?

Begin met het denken over je eigen plan

Ga je woning beleven. Wat wil je bereiken met jouw woning? Wat vind je echt belangrijk en waar zijn concessies mogelijk? Is binnenkort groot onderhoud nodig of wilde je toch al iets verbouwen? Is 'gewoon goed' goed genoeg of wil je het beste van het beste? Hoeveel geld kan en wil je wanneer uitgeven? Wil je meerdere dingen in één keer aanpakken of liever stuk voor stuk? Denk na over samenhang en volgorde en timing.

Kortom, bepaal je ambitie en denk na over je wensen, eisen en randvoorwaarden. Hoe beter je bent voorbereid, hoe makkelijker het straks wordt om beslissingen te nemen.

Blijf klussen

Een woning is nu eenmaal nooit helemaal af. Ook door kleine verbeteringen door te voeren maak je je woning steeds comfortabeler. Bovendien doe je hiermee inzichten op die je weer in je plan kunt verwerken. Inspiratie nodig? Bekijk de klusfilmpjes op www.ikwilwatt.nl.

Zelf of samen met je buurt

Er zijn 180 huishoudens die in een Ruimtewoning wonen. Waarom zou je alles in je eentje uitzoeken? Vroeger of later zal iedereen aan de slag gaan met het maken van een plan. En sommigen zullen al ervaring hebben opgedaan met het nemen van maatregelen. Ongetwijfeld levert dat weer inspiratie of aandachtspunten voor jouw eigen plan. Hulp nodig bij het vinden van burens om mee uit te wisselen? Informeer bij IkWilWatt.

Wilt u meer informatie over het toekomstbestendig maken van jouw woning?

Met behulp van dit document, een vrijblijvend gesprek met één van de energiegeïdnen of het beantwoorden van vragen, helpt het Leusdens energieloket IkWilWatt je graag op weg naar een energiezuinige woning die klaar voor de toekomst is. [Kijk voor meer informatie op de website van IkWilWatt.](#)





Veel succes met het maken van je plan!



Bekijk de online versie en de presentatie van het rapport

Via deze QR-code kom je op de buurtpagina van Alandsbeek-West. Hier vind je actuele informatie over de buurt, de Ruimtewoning en vorige of aankomende bewonersbijeenkomsten.

Buurtgenoot Joris over dit inspiratiedocument:

“

“Dit document heeft de drempels om te starten met verduurzaming van onze Ruimtewoning weggenomen”

[Alle informatie over de wijkaanpak in Alandsbeek vindt u op de website van IkWilWatt](#)